

**UCHWAŁA NR XXI/128/20
RADY GMINY PAPOWO BISKUPIE**

z dnia 28 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713; zm.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 i 956)

**Rada Gminy Papowo Biskupie
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Papowo Biskupie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024

Rozdział 1. Określenie problemu

Przemoc w rodzinie, zwana też przemocą domową, to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkom rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem, za które kodeks karny przewiduje karę pozbawienia wolności.

Przemoc domowa jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych ofiar oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie, począwszy od charakteryzującego ofiary zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo - depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, w tym szczególnie niebezpieczne dla otoczenia zachowania agresywne, a także uzależnienia.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania placówek zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Współpraca dotyczyć powinna wszystkich aspektów problemu, poczynając od jego diagnozy, poprzez odpowiednie interwencje, a następnie łagodzenie i terapię urazowych skutków domowego znęcania.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Może nieść za sobą tragiczne skutki psychospołeczne, w skrajnych przypadkach prowadzi do poważnych okaleczeń, a nawet zabójstw.

Ofiarami przemocy domowej są najczęściej osoby słabsze w rodzinie: kobiety, dzieci, osoby starsze, chore, niedołążne, niepełnosprawne.

Przemoc, wg definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób przemocą dotkniętych”.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- fizyczna - najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, uszy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne, wymagające hospitalizacji. To właśnie jej drastyczne przykłady są pokazywane przez media;
- psychiczna – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby;
- materialna – uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny;
- seksualna – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania oglądania pornografii po gwałt);
- zaniechanie - najczęściej stosowana wobec dzieci, a objawiająca się niezaspakajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniechaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między ofiarą i sprawcą, na odczuwane przez ofiarę skutki przemocy, a także na możliwość wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego uwagę zwracają funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z ofiarami czy sprawcami przemocy w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Znajomość psychologicznych mechanizmów przemocy i interakcji między ofiarą a sprawcą może pomóc przedstawicielom organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu zachowania ofiar i manipulacji ze strony sprawcy. Osoby poszkodowane często nie są w stanie przejść przez skomplikowane i długotrwałe procedury prawne bez odpowiedniego wsparcia i pomocy psychologicznej.

Oznacza to, że każda osoba podejmująca się pracy z ofiarami czy sprawcami przemocy powinna robić to zgodnie ze swoimi kwalifikacjami zawodowymi i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granic swoich kompetencji.

Rozdział 2. Podstawa prawna Programu

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 2009, Nr 114 poz. 946),
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821),
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r. poz. 218 i 956);
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2020 r. poz.1492);
- 5) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz.1876)
- 6) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzoru formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011r. Nr 209 poz. 1245).

Rozdział 3. Cele Programu

Cel główny programu:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe programu

I. Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu.

Zadanie:1

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Cel zespołu:

Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowania i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadania Zespołu:

- 1) Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętych zjawiskiem przemocy,

- 2) Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- 3) Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy,
- 4) Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów,
- 5) Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- 6) Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- 7) Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomoc rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- 8) Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do GKRPA pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,
- 9) Występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzenie popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

II. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego

Zadanie 1:

Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Cele realizacji zadania:

Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat przemocy.

Realizacja zadania:

- 1) Umieszczenie informacji na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Szkołach, Placówce Opieki Zdrowotnej, tablicach sołeckich oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji.
- 2) Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,

Zadanie 2:

Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobu radzenia sobie z agresją i złością.

Cel realizacji zadania:

Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenie sobie z agresją.

Realizacja zadania wobec wybranych grup:

1. Dzieci i młodzież:

- 1) Promowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach ,
- 2) Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,

2. Dorośli:

- 1) Konsultacje z terapeutą,
- 2) Terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 3) Uczestnictwo w spotkaniach grupy AA oraz grupy terapeutycznej.

Rozdział 4. Główne założenia Programu

1. Wypracowanie standardu współpracy służb na rzecz pomocy dziecku i rodzinie doznającej przemocy.
2. Tworzenie standardów dla pracy metodą grupową.

3. Podwyższenie kwalifikacji i umiejętności osób zawodowo działających w obszarze przemocy wobec rodzin i dzieci przez profesjonalizację oferty wsparcia na rzecz przemocy w rodzinie.

4. Realizowanie działań promocyjno – informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemów związanych z przemocą w rodzinie.

5. Wprowadzenie stałego monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie.

6. Prowadzenie kampanii medialnej propagującej idee Programu.

7. Budowanie sieci specjalistycznego wsparcia polegającego na współpracy międzyinstytucjonalnej.

8. Udostępnienie wiedzy z zakresu regulacji prawnych dotyczących wzajemnych zadań i uprawnień wśród przedstawicieli poszczególnych resortów, służb, instytucji, placówek.

9. Promowanie i wdrażanie innowacyjnych sposobów i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział 5. Adresaci Programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Papowo Biskupie głównie skierowany do:

1. Ofiar przemocy w rodzinie

1) dzieci,

2) współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,

3) osoby starsze,

4) osoby niepełnosprawne.

5) świadkowie przemocy

2. Sprawców przemocy w rodzinie.

3. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

4. Społeczności lokalnej.

Rozdział 6. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Rozdział 7. Zasady finansowania Programu

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków budżetowych Gminy, w tym z dotacji celowych w ramach zadań zleconych, ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także ze źródeł zewnętrznych.

Uzasadnienie do uchwały Nr XXI/128/20
Rady Gminy Papowo Biskupie
z dnia 28 grudnia 2020 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Papowo Biskupie uchwalony niniejszą uchwałą, określa sposób realizacji zadań własnych Gminy Papowo Biskupie, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Programie na lata 2021-2024 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie w Gminie Papowo Biskupie na lata 2017-2020.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie. Powyższy cel realizowany będzie poprzez działanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwale efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie.

Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W zawiązku z powyższym proponuje się przyjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Gminy w Papowie Biskupim.